

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 13. 9. 1957, sp. zn. 1 Tz 86/57

Číslo: 92/1957

Právní věta:

Soud rozhodující o návrhu na přeměnu trestu nápravného opatření v trest odnětí svobody může přihlížet jen k práci, kterou odsouzený konal nebo měl konat v době výkonu trestu nápravného opatření.

Přeměnit v trest odnětí svobody nelze onu část nápravného opatření, která už byla řádně vykonána.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 13.09.1957

Spisová značka: 1 Tz 86/57

Číslo rozhodnutí: 92

Číslo sešitu: 10

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Nápravné opatření, Trest

Předpisy:

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Odsouzený byl rozsudkem lidového soudu v Karviné z 21. prosince 1955 odsouzen pro trestné činy ohrožení jednotného hospodářského plánu podle § 135 odst. 1 tr. zák. a krádeže podle § 247 odst. 1 tr. zák. k trestu nápravného opatření v trvání šesti měsíců se srážkou 15 % ze mzdy. Změna zaměstnání nařízena nebyla. Opatřením okresního prokurátora byla správa dolu, kde byl odsouzený zaměstnán, vyzvána, aby s výkonem trestu nápravného opatření počala dnem 1. února 1956. Dopisem z 27 června 1956 sdělil zaměstnavatel odsouzeného okresnímu prokurátoru, že odsouzený zameškal v lednu 1956 pět směn, v dubnu 1956 jednu směnu, v květnu 1956 osmnáct směn a v červnu 1956 (do 26. června 1956) dvacetdvě směny.

Lidový soud v Karviné usnesením z 15. ledna 1957 rozhodl na návrh okresního prokurátora, že trest nápravného opatření uložený odsouzenému se přeměňuje v trest odnětí svobody v trvání tří měsíců. Svoje rozhodnutí lidový soud odůvodnil tím, že odsouzený podle sdělení zaměstnavatele řádně nepracoval a v době, kdy byl prováděn výkon nápravného opatření, neomluveně zameškal celkem čtyřicet sedm směn (včetně šesti směn z ledna 1956). Usnesení to nabylo právní moci.

Nejvyšší soud ke stížnosti pro porušení zákona podané generálním prokurátorem zrušil usnesení lidového soudu a tomuto soudu uložil, aby o návrhu okresního prokurátora na přeměnu trestu

nápravného opatření v trest odnětí svobody znovu jednal a rozhodl.

Odůvodnění:

Generální prokurátor ve stížnosti pro porušení zákona namítal, že lidový soud vůbec nezjistil, z jakých důvodů odsouzený zameškal směny, dokonce přihlédl i ke směnám z ledna 1956, ač s výkonem nápravného opatření se mělo započít teprve dnem 1. února 1956. Lidový soud též nepřihlédl k tomu, že odsouzenému byly prováděny zaměstnavatelem srážky ze mzdy v měsících březnu, dubnu, květnu i červnu 1956 a že odsouzený během měsíců února až dubna 1956 zameškal jedinou směnu.

Usnesením lidového soudu byl porušen zákon.

Podle ustanovení § 40 odst. 2 tr. zák. lze přeměnit nápravné opatření v nepodmíněný trest odnětí svobody tehdy, když pachatel práci mu určenou nenastoupí ve stanovení lhůtě nebo ji nevykonává řádně.

Má-li soud správně rozhodnout o přeměně nápravného opatření v trest odnětí svobody, musí bezpečně zjistit, že pachatel nevykonává práci řádně. Nestačí pouhé zjištění, že pachatel po určitou dobu vůbec nepracoval, poněvadž nemůže být důvodem pro přeměnu trestu podle § 40 odst. 2 tr. zák. okolnost, že pachatel beze své viny nemohl práci řádně vykonávat. Lidový soud tedy v první řadě pochybil v tom, že nezjistil důvod, pro který odsouzený po dobu výkonu trestu zmeškal určitý počet směn.

Z ustanovení § 40 odst. 2 poslední věty tr. zák. (ze slov „nevykonaného nápravného opatření“) vyplývá dále, že soud uvažující o přeměně trestu nápravného opatření v trest odnětí svobody může přihlížet jen k práci, kterou konal nebo měl konat obviněný v době výkonu trestu nápravného opatření. Podle opatření okresního prokurátora mělo být započato s výkonem nápravného opatření dnem 1. února 1956. Nesprávně proto lidový soud přihlížel i k zameškaným směnám před uvedeným datem, totiž ke směnám, jež byly zmešhány již v lednu 1956.

Z téhož zákonného ustanovení konečně vyplývá, že nelze přeměnit v trest odnětí svobody onu část nápravného opatření, která již byla řádně vykonána. Z obsahu spisů (ze záznamů o složení peněz) je patrné, že zaměstnavatelem bylo odsouzenému sraženo ze mzdy v březnu 1956 167,56 Kčs, v dubnu 296,80 Kčs, v květnu 342,30 Kčs a v červnu 35 Kčs. Lidový soud nepřihlédl dále k tomu, že odsouzený během měsíce února až dubna 1956 zameškal jedinou směnu v dubnu, takže podle zprávy zaměstnavatele v únoru a březnu 1956 odsouzeným žádná směna zmeškána nebyla a přeměnil celý trest nápravného opatření v trest odnětí svobody.

Lidový soud takto porušil zákon v ustanovení § 40 odst. 2 tr. zák. a kromě toho i v ustanovení § 2 odst. 7 tr. ř., poněvadž pro správné rozhodnutí si neopatrnil bezpečný podklad v provedeném dokazování a nepřihlížel ke všem okolnostem, které věc mohly objasnit, ať již svědčily proti odsouzenému, či v jeho prospěch.

Na lidovém soudu bude, aby si zjistil, do jaké míry již bylo nápravné opatření vykonáno, z jakého důvodu zameškal odsouzený pracovní směny v době výkonu trestu, poněvadž jen tak bude moci spravedlivě rozhodnout, zda a pokud jsou dány podmínky pro přeměnu nápravného opatření v trest odnětí svobody ve smyslu § 40 odst. 2 tr. zák.